

Myndighetsövergripande samarbeten inom vattenskyddsområdet^t

Rune Liljenberg
MHK Halmstad

(5 bilder)

Halmstads och Falkenbergs kommuner har under två års tid delat på en lantbruksinspektör

Vi har en flerårig samverkan mellan lantbruksinspektörerna i de halländska kommunerna med minst två samverkansträffar per år

Presidierna har uttalat att vi ska implementera de effektiva rutiner och arbetssätt som en kommun tagit fram

Vägledningen för hantering av bekämpnings-medel och gödsel inom vattenskyddsområden

© Lantmäteriet, 2010
Ur GSD Vägkartan, 106-2004/188-N

Samverkansprojekt under 2008-2009 Vattenskyddsområden

MILJÖSAMVERKAN
HALLAND

- Ta fram dokument som kan ligga till stöd för handläggning av ärenden, få en samsyn för tillsyn inom vattenskyddsområdena i länet.
- Inom projektet skapades blanketter, beslutsmallar, en informations-broschyr och bedömningsgrunder

MILJÖSAMVERKAN
HALLAND

Samverkansprojekt under 2012-2014

”Metodutveckling för åtgärdande av övergödningsproblem inom vattenförekomster med sämre än god status”

- Varje kommun valde ett pilotområde
- Samordnad tillsyn för avlopp och lantbruk
- Ta fram underlag för bedömning av ”hög skyddsnivå”

MILJÖSAMVERKAN
HALLAND

Samverkansprojekt under 2014

”Vattendirektiv och lantbrukstillsyn”

- Effektmålet är att förbättra statusen i vattenförekomster i Halland samt öka lantbrukarnas hushållning med gödselmedel, genom ökad kunskap och samsyn hos miljö- och hälsoskyddsinspektörer och lantbrukare kring skäliga åtgärder för att minska mängden näringsämnen till vattendragen
- Bedriva tillsyn med ”Fosforverktyget”
- Ta fram och börja använda bedömningsunderlag och åtgärdslista för ”hög skyddsnivå”

Hantering av bekämpnings- medel och gödsel inom vatten- skyddsområde

Rune Liljenberg
MHK Halmstad

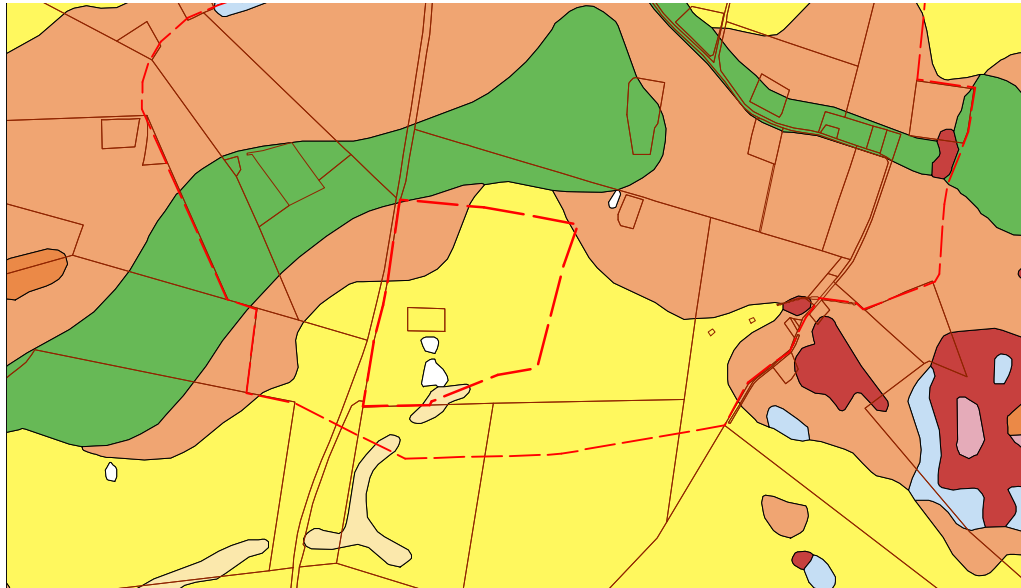
(15 bilder)

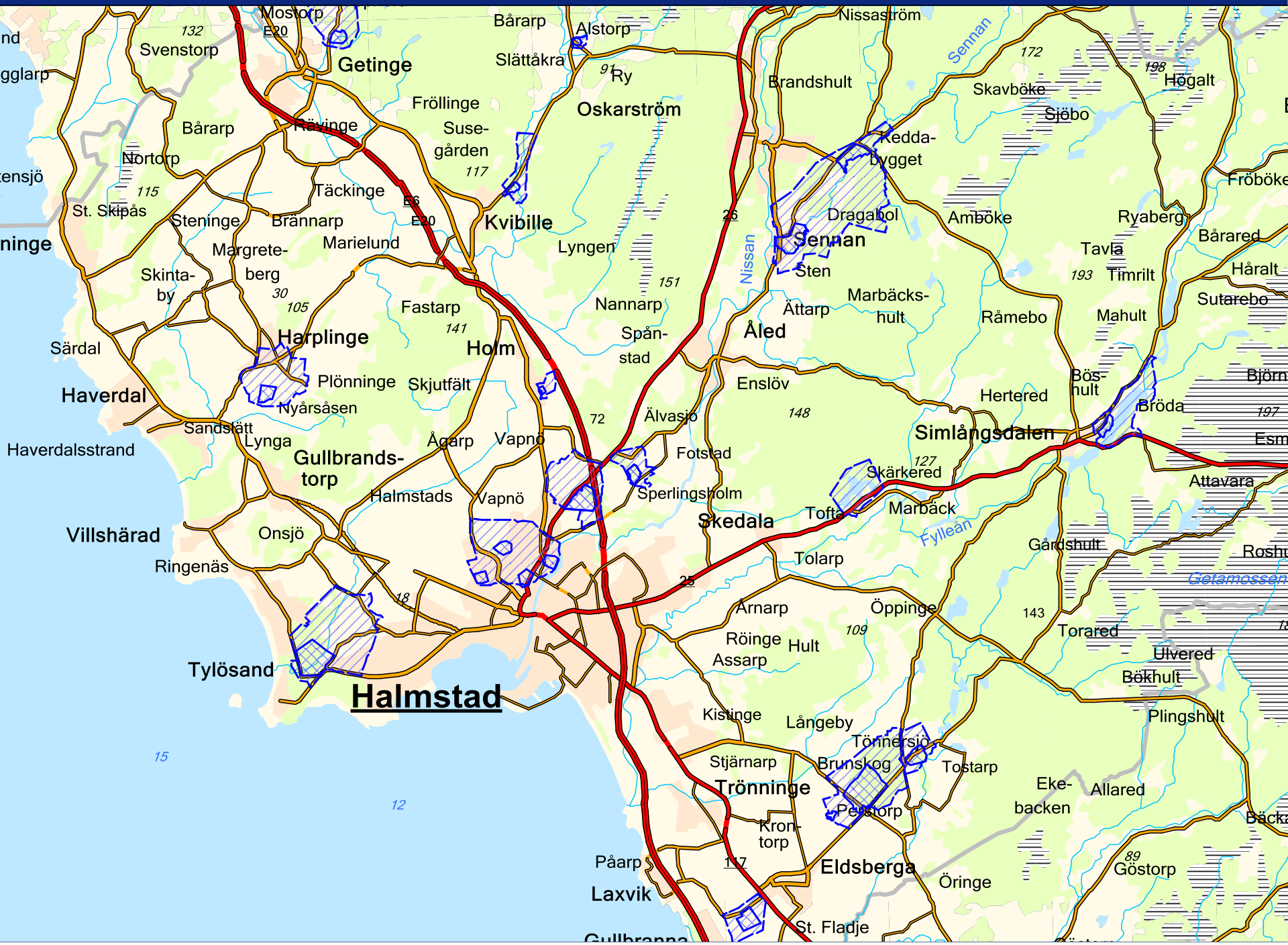

Under större delen av året fylls grundvattnet i kommunen på genom infiltration av regnvatten => Vi har ”känsligt klimat”

Genomsläppliga jordar med låga halter ler klassas som ”känsliga”

Cirka 1/3 av vattentäkterna har förhöjda nitrathalter

- Vi stödjer oss på Naturvårdsverkets allmänna råd (NFS 2000:7) för tillståndsprövning
 - Tillstånd bör inte meddelas inom primär skyddszon
 - Kemikalieintensiva grödor bör ej godkännas

- Direktiv 2009-128-EG - hållbar användning av bekämpningsmedel
 - Artikel 11 - Särskilda åtgärder för att skydda vattenmiljön och dricksvattnet
 1. Medlemsstaterna ska se till att lämpliga åtgärder vidtas för att skydda vattenmiljön och dricksvattenförsörjningen mot effekterna av bekämpningsmedel
 - c) Åtgärderna ska innefatta skapande av ... säkerhetszoner för ytvatten och grundvatten som används för uttag av dricksvatten, **där bekämpningsmedel inte får användas eller lagras.**

I november 2012 med uppdatering november 2013 beslutar miljö- och hälsoskyddsnämnden:

Vägledning för hantering av kemiska bekämpningsmedel och gödsel inom vattenskyddsområden i Halmstads kommun.

Vägledningen fungerar som ett komplement till de enskilda vattentäkternas föreskrifter, är till hjälp vid handläggning av tillståndsansökningar och ger därmed en förutsägbarhet i vår myndighetsutövning.

Primär skyddszon

- Medges ej tillstånd till användning av kemiska bekämpningsmedel.
- Användning av flytgödsel och slam tillåts ej.
- Övrig gödsling med kvävehaltiga gödselmedel tillåts beroende på nitrathalten i inkommande vatten till vattenverket, men begränsas alltid

T.ex. om nitrathalten inkommande vatten > 20 mg nitrat/liter vatten tillåts ingen gödsling med kvävehaltiga gödselmedel.

Sekundär skyddszon

- Medges användning av preparat som ej utgör någon risk för läckage till grundvattnet, resultat från MACRO-DB
- Tillåts användning av alla sorters gödselmedel och slam
- Nitrathalten inkommande vatten > 15 mg nitrat/liter begränsas gödslingen

CKB har vidareutvecklat en datoriserad simuleringsmodell "MACRO-DB".
Simulering görs för den egna gårdens förutsättningar.

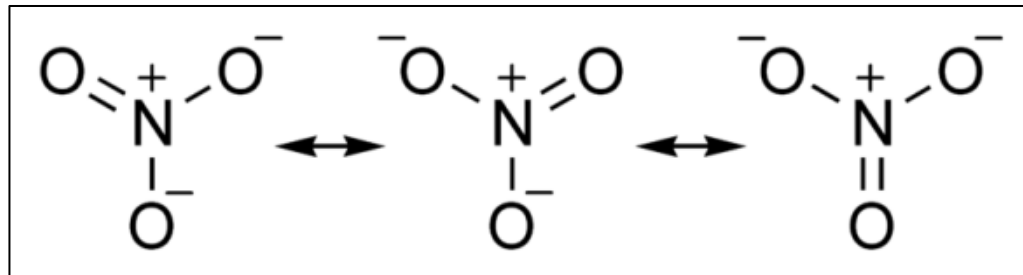
Samtliga ansökta preparat ska simuleras i MACRO-DB steg 1 eller 2
Om steg 2 krävs jordartsanalys till minst 40 cm

Nitrat i grundvattnet kommer oftast från åkermark
> 1 mg nitrat per liter vatten (mg/l)

Det är främst till barn som nitrat i dricksvattnet anses vara en risk

Vatten med höga nitrathalter kan leda till magcancer på lång sikt.

Begränsa kväveläckaget till maximalt 30 kg kväve per ha och år:

- All användning av kvävehaltig gödsel inom primär skyddszon
- Användning av gödsel inom sekundär skyddszon där nitrathalten överstiger 15 mg nitrat/liter vatten i inkommande vatten till vattenverket

Beräkningen görs teoretiskt med hjälp av programmet
”Stank in mind”/”Cofoten”

Följande påverkar kväveläckaget:

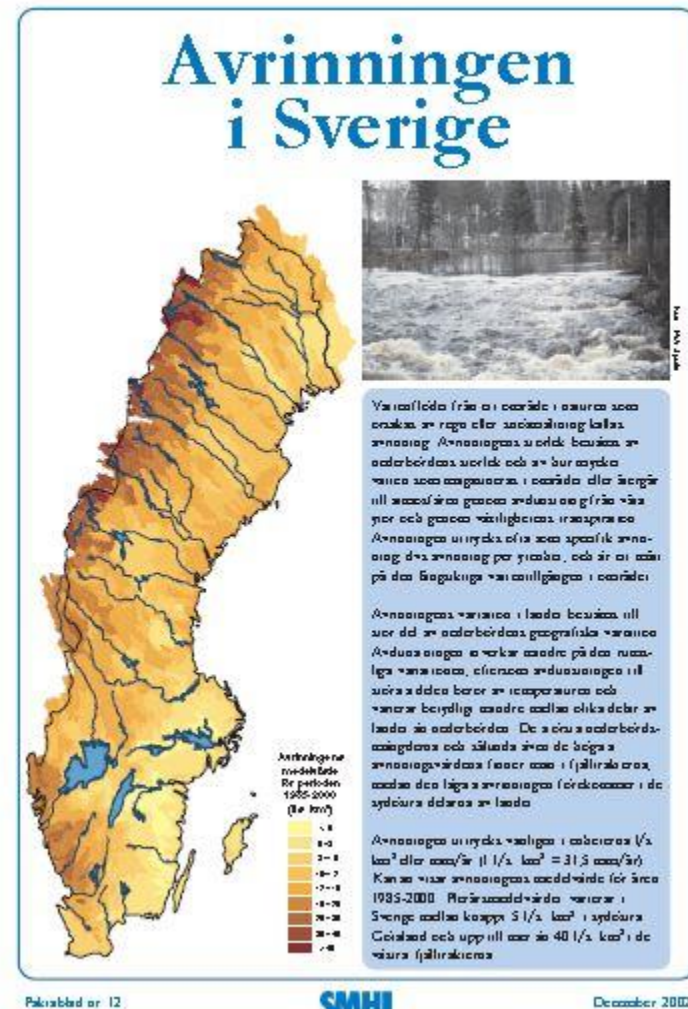
- Jordart
- Gröda
- Typ av jordbearbetning (vårplöjning)
- Fånggröda
- Gödslingsintensitet

Medelavrinningen i södra Halland är
600 mm per år (6000 m³ per ha)

Om detta vatten får innehålla maximalt
20 mg nitrat per liter

Innebär det att utlakningen inte får över-
stiga 27 kg kväve per ha

27 kg kväve utspädd i 6000 m³ vatten
=> nitrathalt på 20 mg/l

- Finns blankett på www.halmstad.se
- Ansökan ska skickas in i god tid och ska bl.a. innehålla:
 - Vem som ska sprida
 - Var sprutan fylls och rengörs
 - Kopia på protokoll för funktionstest av sprutan
 - Kopia på markkarta
 - Vilka preparat som ska användas – resultat från MACRO-DB
 - Typ av gödsel och ungefärliga givor

- Tillstånd medges och förknippas med skyddsåtgärder:
 - Krav på dokumentation (dosnycklar, spridningsjournal)
 - Vilka bekämpningsmedel som **inte** får användas
 - Hur sprutan ska fyllas och rengöras
 - Krav på funktionstest vartannat år
 - Krav på markkartering
 - Krav på skyddsavstånd
 - Bekämpning ej tillåten före 1 mars eller efter 31 oktober
 - Krav på provtagning av gödselns näringsinnehåll
 - Krav på högsta tillåtna kväveläckage